

Z A K O N

O ROKOVIMA PLAĆANJA OBAVEZA KORISNIKA JAVNIH SREDSTAVA I DRŽAVNIH I JAVNIH PREDUZEĆA

Član 1

Ovim Zakonom uređuju se rokovi plaćanja obaveza korisnika javnih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu, državnih i javnih preduzeća i drugih državnih organa i institucija (u daljem tekstu: obveznik primene ovog Zakona).

Član 2

Dražavna i javna preduzeća nad kojim Republika Srbija, odnosno lokalna vlast ima direktnu ili indirektnu kontrolu najmanje 20% kapitala ili 20% glasova u upravnom odboru, kao i druga pravna lica u kojima javna sredstva čine najmanje 20% ukupnih sredstava u obavezi su da svoje obaveze izmire u roku od 60 dana u odnosu na dan valute.

Obaveze korisnika korisnika javnih sredstava (u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu) i drugih državnih organa i institucija moraju da se izmire u roku od 30 dana u odnosu na dan valute.

Član 3

Za kašnjenje u izmirivanju obaveza dužnik za period kašnjenja u odnosu na dan valute zaračunava zakonsku zateznu kamatu.

Član 4

Odgovorne osobe kod obveznika primene ovog zakona dužne da na dan njegove primene izvrše popis dospelih neizmirenih obaveza, da sačine Program izmirenja dospelih a neizmirenih obaveza prema poveriocima i da o tome u roku od 30 dana obaveste Vladu Republike Srbije.

Član 5

Ako obveznik primene ovog zakona ne sačini u propisanom roku Program za izmirenje obaveza prema poveriocima, odnosno ako kasni u izmirivanju obaveza utvrđenih programom za izmirivanje obaveza, Vlada će nakon utvrđivanja odgovornosti pokrenuti postupak za razrešenje upravnog odbora, nadzornog odbora, odnosno odgovorne osobe kod obveznika primene ovog zakona.

Član 6

Upravni odbor, nadzorni odbor, odnosno odgovorna osoba kod obveznika primene ovog zakona dužni su da na svaka tri meseca dostave Vladi Izveštaj o kašnjenju u plaćanju obaveza i o Programu za izmirenje dospelih neizmirenih obaveza.

Član 7

Vlada Republike Srbije dužna je da svakih šest meseci Narodnoj Skupštini Republike Srbije podnese izveštaj o stanju likvidnosti obveznika ovog zakona, kao i o njihovim dospelim neizmirenim obavezama.

Član 8

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 105. i 107. Ustava Republike Srbije kojim je predviđeno pravo predlaganja zakona, drugih propisa ili opštih akata.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nelikvidnost i neurednost plaćanja predstavljaju jedan od najvećih problema privrede Republike Srbije. Država je svojim neodgovornim i protivzakonitim kašnjenjem u izmirivanju svojih obaveza u prethodnom periodu postala najveći generator nelikvidnosti privrede u Srbiji, veći i od same ekonomske krize. Država mora pre svega da radi ono što je njena ustavna i zakonska obaveza, a to je da uspostavi jasna pravila ponašanja, da se rokovi plaćanja poštuju i da uz veću efikasnost privrednih sudova naplata potraživanja bude efikasnija. U vezi s tim, bez razrešenja problema nagomilanih dugovanja od strane korisnika javnih sredstava, državnih i javnih preduzeća privreda neće biti u stanju da „stane na noge“ već će sve više „srljati“ u sve veću nelikvidnost.

Prema podacima nadležnih institucija dugovanje države privredi iznosi oko 108 milijardi dinara, ili oko jednu milijardu evra: od čega državne institucije sa nivoa centralne vlasti duguju oko 10 milijardi dinara; javna preduzeća oko 38 milijardi dinara; gradovi i opštine oko 40 milijardi dinara i lokalna komunalna preduzeća oko 20 milijardi dinara. U međuvremenu preduzeća ubrzano idu ka blokadi računa i poslovanja. Zaključno sa poslednjim danom maja u njoj je bilo ukupno 64,581 pravno lice i preduzetnik. Ukupan iznos blokade, i to bez obračuna kamate, prema podacima NBS iznosi skoro punih 210 milijardi dinara.

Evropska komisija je jasno poslala poruku da se korisnici sredstava budžeta, kao i državna i javna preduzeća gde država ima većinsko vlasništvo obavezuju da rokove plaćanja ne smeju pomerati nezavisno da li je uzrok za to slabije punjenje budžeta, svetska ekonomska kriza, unutrašnja slabost ili nešto drugo. Poruke Evropske komisije su takve da treba plaćati u roku do 30 dana ako je reč o korisniku javnih sredstava, odnosno u roku do 60 dana kada su u pitanju javna preduzeća u manjinskom državnom vlasništvu, i to je ono što se ovim zakonom i predlaže.

Predloženim zakonom pokazuje se da država daje ostalima primer samodisciplinovanja i poštovanja pravne sigurnosti

Prema godišnjim finansijskim izveštajima za 2010. godinu privreda u Republici Srbiji završila je poslovnu godinu sa gubitkom od 90 milijardi dinara. Gubitku su u značajnoj meri doprinela i kašnjenja u izmirivanju obaveza prema privredi od strane države i javnog sektora uopšte. Međusobna dugovanja privrednih subjekata je teško utvrditi, ali se procenjuje da iznose između 3 i 4 milijarde evra. Upravo iz navedenih razloga mnogi poslovni subjekti su spas potražili u kreditima, tako da su na kraju maja 2011. godine pozajmice pravnih lica i preduzetnika iznosile oko 1.240 milijardi dinara.

Ukupan dug privrede Srbije prema poveriocima u zemlji iznosi oko 10 milijardi evra i više od 10 milijardi evra u inostranstvu, a za poslednje tri godine imala je troškove otplate kamate oko 16 milijardi evra.

U međuvremenu sve veći broj preduzeća nalazi se u blokadi. Zaključno sa poslednjim danom maja u blokadi je bilo ukupno 64.581 pravno lice i

preduzetnik. Ukupan iznos blokade, i to bez obračuna kamate, pokazuju podaci NBS, iznosi skoro.

III OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Zakonska rešenja predviđaju sankcionisanje organa upravljanja i odgovornih osoba kod pravnih lica koja su obveznici primene ovog zakona za slučaj nepoštovanja zakonskih rokova. Ovim se javni sektor umesto nerealne potrošnje i javnih investicija svodi u realne i moguće okvire budžetske i javne potrošnje. Uštede radi recesije i krize nisu postignute ili su u veoma maloj meri postignute u javnom sektoru, tako da bi primena ovog zakona uticala pozitivno i na dostizanje većeg stepena efikasnosti i racionalizacije poslovanja u javnom sektoru. Odgovornost za to je na upravnim i nadzornim odborima u javnim preduzećima, državnim preduzećima, javnim agencijama, fondovima i drugim institucijama gde država, odnosno lokalna vlast imaju vlaništvo, odnosno kontrolu nad poslovanjem tih poslovnih subjekata. Sprovođenje ovog zakona omogućiće da se brže dođe do onih koji nisu u stanju da posluju na ekonomskim principima, a ne da se neretko dešava da u „raščišćavanju“ u privrednom sektoru pre nestanu sa poslovne scene dobri jer ih ugrožavaju loši privredni subjekti.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje odredaba ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se zakon donese po hitnom postupku kako bi se obezbedila finansijska disciplina i bolja kontrola utrošaka finansijskih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu i Zakonom o budžetu za 2011. godinu.